



Cooperació cultural i futur digital: la diversitat com a disputa política

Published by [Interacció](#) [1] on 03/03/2014 - 15:42 | Last modification: 01/06/2026 - 15:16

Més d'una dècada després, el text conserva interès perquè identifica una tensió que encara travessa les polítiques culturals contemporànies: si la cooperació cultural serà una política de reciprocitat i sosteniment de la diversitat o si acabarà absorbida per les lògiques de competitivitat, projecció internacional i diplomàcia econòmica. (n. de l'e., 2026)

En ple context de retallades i redefinició de la política exterior espanyola, M^a Trinidad García Leiva publica un document que llegeix la cooperació cultural des d'una doble tensió: la crisi econòmica i la transformació digital. El text no es limita a diagnosticar una reducció pressupostària. El que planteja és una pregunta més profunda: què passa amb la cooperació cultural quan deixa de ser considerada una política estratègica i comença a ser subordinada a objectius de projecció exterior i marca-país?

L'autora analitza l'evolució de la cooperació espanyola entre 2004 i 2011 i mostra com el període expansiu de la primera dècada dels 2000 va permetre incorporar explícitament la cultura dins les polítiques de desenvolupament. Aquell moment va significar un augment notable de l'Ajuda Oficial al Desenvolupament, una reorganització institucional i la consolidació de la cultura com a objectiu estratègic de cooperació. Però el text sosté que aquesta consolidació va quedar interrompuda per la crisi financera i pel gir polític posterior.

La crítica central del document és especialment reveladora llegida avui: la cooperació cultural és progressivament desplaçada cap a una funció instrumental dins l'estratègia exterior de l'Estat. La cultura deixa d'aparèixer principalment com a espai de diversitat, intercanvi o desenvolupament i passa a ser presentada com un actiu de la "Marca España". Aquest desplaçament no és només discursiu. Té conseqüències materials molt concretes: retallades dràstiques, debilitament institucional i reducció de programes culturals. El document recorda que l'AOD espanyola va patir una caiguda acumulada del 70% des de 2009.

La digitalització amplia les possibilitats de circulació cultural, però també accentua desigualtats d'accés, concentració i dependència de plataformes.

Un dels aspectes més interessants del text és que no idealitza el futur digital. García Leiva defensa que la digitalització obre noves oportunitats per a la cooperació cultural, però insisteix que aquestes només tenen sentit si es vinculen a la protecció de la diversitat cultural i a l'accés obert al coneixement. El document reclama superar una mirada exclusivament mercantil sobre la cultura digital i aposta per formes de cooperació basades en la coproducció, la codistribució i les xarxes obertes.

Aquesta idea és important perquè obre debats que són centrals: la dependència de les plataformes digitals, la precarització de la producció cultural en línia, les dificultats de sostenir béns comuns digitals o la tensió entre propietat intel·lectual i accés a la cultura. El text defensa que la cooperació cultural no pot limitar-se a exportar continguts o promoure imatge exterior. Hauria de contribuir a crear infraestructures compartides de circulació cultural, coneixement i drets.

També és significativa la insistència en la dimensió local i territorial de la cooperació cultural. Tot i parlar constantment d'escenaris globals i digitals, el document defensa que la cooperació només té sentit si és capaç d'articular coherentment les escales internacional, nacional i local. Aquesta observació continua és especialment pertinent en un moment en què moltes polítiques culturals locals depenen de xarxes globals de circulació cultural, tecnologies digitals i plataformes privades sobre les quals tenen molt poca capacitat de decisió.

Referència



García Leiva, M. T. (2013). *La cooperación cultural para el futuro digital: Recuperar la diversidad como eje central en tiempos de crisis*. Fundación Alternativas.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: cultura digital

Tags: internacionalització cultural

Tags: diversitat cultural

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2014/cooperacio-cultural-futur-digital>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/e140037.pdf>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/4805>